

فصل ۳

کاربرد بازی، اسباب بازی، فعالیت‌های هنری و ورزشی در برنامه‌های آموزشی پیش از دبستان

شایستگی‌های فصل

- ۱ استفاده از بازی در آموزش مفاهیم پیش از دبستان
- ۲ استفاده از ورزش در آموزش مفاهیم پیش از دبستان
- ۳ استفاده از فعالیت هنری در آموزش مفاهیم پیش از دبستان

بازی‌های کودکان

فعالیت ۱

در گروه‌های کلاسی، یک بازی مانند گرگم به هوا یا توپ بازی را مطرح کنید و در موارد زیر گفت‌وگو کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

- اهداف بازی
- تأثیرات بازی بر رشد همه جانبه کودک

می‌تواند به نیازهای روحی، روانی، اجتماعی و جسمانی کودک پاسخ دهد. از این رو ارزش بازی در برآوردن این نیازها بارز می‌شود. امروزه، برنامه‌های آموزشی بازی محور مورد توجه خاص قرار گرفته است و بیشتر برنامه‌های پیش دبستانی بر این اساس بنا شده‌اند.

ارزش بازی

بازی یکی از فعالیت‌های اساسی کودکان است. آنان از این طریق دنیای اطرافشان را می‌شناسند، دیدگاه‌ها و احساساتشان را بروز می‌دهند و به توانایی‌های جسمی، شناختی، عاطفی، اجتماعی و اخلاقی خود پی می‌برند. مهم‌ترین ارزش‌های بازی شامل ارزش‌های جسمی، شناختی، عاطفی، اجتماعی و اخلاقی است.

ضرورت و اهمیت بازی

بازی زمینه‌های رشد کودک را فراهم می‌آورد و در زندگی آنها نقش اساسی دارد. آنان نیازها و احساسات خویش را از این طریق آشکار می‌سازند. کودکان از بازی لذت می‌برند و همین به یادگیری آنان کمک می‌کند. بنابراین انتخاب فعالیت‌های مناسب با اهداف آموزشی

۱ ارزش جسمانی بازی

در گروه‌های کلاسی:

- چند بازی سنتی نام ببرید.
- تأثیرات این بازی‌ها را بر رشد جسمانی بیان کنید.

فعالیت ۲

به ویژگی‌های رشدی هر گروه سنی باشد و فضا، مکان، تجهیزات و نوع بازی‌ها براساس آن انتخاب شوند. در عین حال به تنوع، زیبایی، مقاومت و ایمن بودن تجهیزات بازی توجه گردد. بازی‌های دوران کودکی، مانند دویدن، پریدن، خم شدن، سرخوردن، بالا رفتن و ... در رشد جسمانی و سلامت اندام‌های کودک بسیار حائز اهمیت است (شکل ۱).

فعالیت‌های جسمانی کودک از بدو تولد آغاز می‌گردد. لذت بخش بودن این فعالیت‌ها هدف برتری است که بازی را ایجاد می‌کند، کودک از آن لذت می‌برد و از آن احساس رضایت می‌کند. فعالیت‌های جسمانی، رشد اندام‌ها، افزایش قدرت بدنی، هماهنگی و تعادل بین اندام‌ها، ظرافت حرکات، افزایش استقامت و مقاومت بدن در مقابل بیماری‌ها و خطرات محیطی را در پی دارد. برنامه‌ریزی تجارب حرکتی برای کودکان باید با توجه

شکل ۱- بازی جسمانی

۲ ارزش اجتماعی بازی

در گروه های کلاسی:

- دو بازی گروهی نام ببرید.
- قوانین هر بازی را فهرست کنید.
- ارزش های اجتماعی هر بازی را بیان کنید.

فعالیت ۳

آدلر می گوید: «بازی پیش از هر چیز یک تمرین اشتراکی است و کودک در طی این تمرین ها فرصت می یابد احساسات اجتماعی خود را ارضا کند». انسان موجودی اجتماعی است و نیاز به گروهی دارد تا

با مطرح شدن قانون در بازی، رعایت شدن قوانین اجتماعی به کودکان مانند در انتظار نوبت بودن، سکوت، رعایت نوبت و حقوق دیگران و توجه به فرهنگ ها آموزش داده می شود.

شکل ۲- بازی اجتماعی

خود را متعلق به آن بدانند. کودک با بازی کردن، نخستین گام‌ها را برای اجتماعی شدن برمی‌دارد. او ابتدا قوانین ساده بازی را یاد می‌گیرد، سپس در بازی‌های گروهی از حالت خود محوری خارج می‌شود و پس از ارتباط با دیگران، رعایت حقوق آنان، رعایت آداب و رسوم، همدردی و همدلی، قواعد بازی را درمی‌یابد. بنابراین کودک در بازی تجربه‌های مفیدی مانند همکاری، پیروزی، شکست، برتری طلبی، رقابت، ایجاد رابطه انسانی و دوستانه، حس تعاون، احترام و روش استفاده از وسایل بازی را به دست می‌آورد (شکل ۲).

۲ ارزش اخلاقی بازی

در گروه‌های کلاسی، یک بازی گروهی را در نظر بگیرید و در موارد زیر گفت‌وگو کنید.

- صفات قهرمانان ورزشی را فهرست کنید.
- فهرستی از ارزش‌های اخلاقی در این بازی گروهی را ارائه دهید.

فعالیت ۴

بازی یکی از مهم‌ترین عوامل در تربیت اخلاقی کودک به شمار می‌آید. کودک در خانه و مدرسه یاد می‌گیرد که چه چیز خوب و چه چیز بد است. ولی تثبیت معیارهای اخلاقی در این دو (خانه و مدرسه) هرگز به اندازه بازی قوی نیست. بنابراین:

- کودکان در بازی‌ها با بسیاری از مفاهیم اخلاقی از جمله خوب، بد، حق، ناحق، درست، نادرست و نظایر آنها آشنا می‌شوند.
- کودکان هنگام بازی درمی‌یابند که اگر بخواهند در بازی پذیرفته شوند، باید درستکار، حقیقت طلب، مسلط به خود، عادل، صادق، وفادار، مسئولیت پذیر و دارای رفتاری پذیرفتنی باشند. اگر صادق نباشند همبازی‌ها خیلی زود آنها را طرد خواهند کرد.
- بازی، ارزش‌های اخلاقی را شکوفا می‌سازد و مسائل و ابعاد آن را پیش چشم کودکان قرار می‌دهد. از این طریق می‌توان، فعالیت‌ها و اندیشه‌های نادرست کودک را اصلاح کرد و آنها را به سوی صلاح و خوبی سوق داد.
- کودکان در بازی درس دفاع از خود، تلاش برای احیای حق، پاک‌سازی محیط، مهرورزی، همکاری، حق جویی، تعاون و... را می‌آموزند (شکل ۳).

شکل ۳- بازی گروهی

۴ ارزش عاطفی بازی

در گروه های کلاسی، در مورد احساسات کودک هنگام عروسک بازی گفت و گو کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

فعالیت ۵

کودک در بازی فرصت می یابد تا به راحتی احساسات و ایده های خود را بیان کند. او بین عواطف و امیال متضادش تعادل ایجاد می کند. پیازه این کار را «بازی جبرانی» می نامد. مثلاً کودک به عروسک خود دارو می دهد و به او گوشزد می کند که باید بخورد. زیرا برای سلامتی اش ضروری است. (در واقع به فشارهایی که به او در هنگام خوردن دارو وارد شده است اشاره دارد.) کودک در زندگی روزمره نیاز دارد تا از نقش هایی که محدودیت های محیطی به او تحمیل می کنند رهایی یابد. بازی «نقش» به کودک فرصت می دهد تا عمل

ناخوشایندی را که موجب ناراحتی او شده است تعدیل نماید. در واقع انرژی تحت فشار خود را به گونه ای بیرون می ریزد. مانند زمانی که عروسک خود را کتک می زند یا زمانی که کودک از حیواناتی مانند سگ و گربه می ترسد با درآغوش گرفتن سگ و گربه پارچه ای بر ترس خود غلبه می کند و به بازی نقش می پردازد. بازی هایی مانند عروسک بازی، خانه بازی، ماشین بازی، نمایش های عروسکی و ساختن ماسک ها، براساس قصه های شنیده شده، فرصت خود بودن را به کودک می دهند (شکل ۴).

شکل ۴- ارزش عاطفی بازی

۵ ارزش شناختی بازی

در گروه های کلاسی در مورد موضوعات زیر گفت و گو کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

- دو بازی که کودکان می توانند با وسایلی مانند توپ، سنگ، آب، انجام دهند را ارائه دهید.
- ارزش های شناختی هر بازی را بیان کنید.

فعالیت ۶

بازی در رشد و توسعه مهارت‌های شناختی مانند مشاهده دقیق، جمع‌آوری، دسته‌بندی اطلاعات، حدس زدن و... نقش مهمی دارد. کودکان از طریق بازی به درک درستی از مفاهیم اندازه، حجم، شکل، وزن و نظایر آنها دست می‌یابند. کودک از راه عمل و تجربه، در محیط به ابداع می‌پردازد و با پدیده‌ها و مسائل جدید آشنا می‌شود. می‌کوشد به دقت مشاهده کند، تجربه به دست آورد و قدرت انتخاب

بهترین راه حل را کسب کند و از محیط اطراف خود شناخت صحیح‌تری به دست آورد. کودک در هنگام بازی، استدلال می‌کند، به قضاوت می‌پردازد، مسائل را حل و در نهایت از فعالیت‌های خود نتیجه‌گیری می‌کند. این فعالیت‌ها به او یاری می‌دهد تا در آینده بتواند متکی به نفس، مستقل و در حل مشکلات توانمند باشد (شکل ۵).

شکل ۵- ارزش شناختی بازی

تحول بازی‌های کودکان

بازی براساس مراحل رشد کودک به انواع زیر تقسیم می‌شود:

۱- بازی‌های تمرینی (تقلیدی)

این بازی‌ها نخستین بازی‌هایی هستند که کودکان تا ۲ سالگی به آنها می‌پردازند و بیشتر برای لذت بردن از حواس، آنها را انجام می‌دهند از جمله این بازی‌ها، می‌توان بازی با دست (دست دسی)، بازی با وسایل صدا دار، تولید صدا، هل دادن اسباب‌بازی و کشیدن آنها را نام برد.

۲- بازی‌های رمزی (نمادین)

این بازی‌ها، بازی‌هایی هستند که در آن کودکان واقعیت را تغییر شکل می‌دهند و شیئی که وجود ندارد را با شیئی که وجود دارد نمایش می‌دهند. مانند قطعه چوبی که سرباز می‌شود یا جارو که یک اسب وحشی می‌شود. این بازی‌ها دنیای کودک را از ۲ سالگی تا ۵ سالگی دربرمی‌گیرد. در این دوره بازی‌های انفرادی، موازی و مشارکتی مجموعه‌ای از دنیای اجتماعی کودک را به نمایش می‌گذارد و به او چگونگی برخورد با دنیای بزرگسالان را می‌آموزد.

۳- بازی های با قاعده

این بازی ها، سبب ایجاد درک، نسبت به تقسیم کردن و سهیم شدن، رعایت نوبت، بی طرفی، رفتار منصفانه و ثبت صحیح نتایج می شود و معمولاً به ندرت قبل از سن ۴ سالگی تا ۷ سالگی انجام می شود. در این مرحله بازی ها بیشتر به سمت ورزش سوق داده می شوند زیرا که قانون و قاعده وارد آن می شود. از جمله این بازی ها می توان بازی قایم باشک، لی لی و... را نام برد.

نمونه فعالیت برای آموزش یک بازی

موضوع فعالیت: بازی

هدف: تقویت حواس و شناخت (تمرکز، تشخیص، زبان آموزی و غیره)

نوع فعالیت: تشخیص با چشم بسته

تأکید بر رشد: حس لامسه و شناخت

محل: فضای باز یا بسته

تعداد کودکان: حداکثر ۱۰ نفر

زمان: ده دقیقه برای هر بازیکن

سن: ۵ ساله

وسایل لازم: وسیله بازی خاصی ندارد. تنها یک روسری یا پارچه تمیز برای بستن چشم ها لازم است و صندلی و زیرانداز برای فضای باز
زمینه سازی: کودکان در صندلی های خود یا در فضای باز به صورت دایره روی زیراندازی که قبلاً انداخته شده است، می نشینند.

روش کار: این بازی در حیاط مهد یا در کلاس درس قابل اجراست. ابتدا محیط را آماده می کنیم و کودکان در سر جای شان قرار می گیرند. سپس یکی از کودکان انتخاب می شود. چشم او را با یک پارچه تمیز می بندیم و از او می خواهیم دور خودش بگردد تا جهت را تشخیص ندهد. حال جای کودکان را با یکدیگر عوض می کنیم. کودک چشم بسته باید با دست و از راه لمس کردن، اسم هم کلاسی خود را بگوید.
پیامد حاصل از آموزش: کودک از طریق جست و جو، تمرکز، لمس و تطابق با مفاهیم ذهنی می تواند با چشم بسته دوستش را تشخیص دهد.

مهارت: کودک می تواند با استفاده از حواس دیگر در فعالیت ها و بازی ها شرکت کند.

در گروه های کلاسی، برای هر کدام از انواع بازی مطابق نمونه، یک فعالیت طراحی کنید.

فعالیت ۷

اسباب بازی

اسباب بازی در یادگیری و شکل دهی به شخصیت و رفتار کودکان نقش دارد. بازی و اسباب بازی برای کودکان بسیار مهم است. آنان بیشترین اوقات خود را به بازی و فعالیت می پردازند. کودکان زمان بازی را بسیار دوست دارند و این زمان را بر هر چیز دیگری مقدم می شمارند. انتخاب اسباب بازی مناسب برای کودکان در هر سنی بسیار حائز اهمیت است. اسباب بازی ها موجب پرورش تفکر، تخیل، سرگرمی، لذت و مهم تر از همه موجب یادگیری در کودک می گردند و او را با مفاهیم و دنیای پیرامون آشنا می سازند.

فعالیت ۸

در گروه های کلاسی، هر هنرجو یک اسباب بازی از منزل به کلاس بیاورد و در موارد زیر گفت و گو کنید.

- انواع بازی با این اسباب بازی را فهرست کنید.
- ارزش های بازی هر اسباب بازی را بیان کنید.

فعالیت ۹

در گروه های کلاسی:

- تصاویری از اسباب بازی ها را جمع آوری کنید و به صورت کولاژ روی مقوا بچسبانید.
- در مورد ویژگی های این اسباب بازی ها گفت و گو کنید.
- جدول زیر را در مورد این اسباب بازی ها کامل کنید.

ویژگی ها اسباب بازی	جنس	شکل و رنگ	ایمنی	همخوانی با فرهنگ	نزدیکی با واقعیت	آفرینندگی (خلاقیت)	کاربرد
جفجه							
توپ							

در انتخاب اسباب بازی باید به ویژگی های رشد جسمی، عقلی، عاطفی و اجتماعی کودک توجه نمود. همچنین معیارهای دیگری در انتخاب آنها مدنظر قرار می گیرد. مانند نوع جنس و مواد ساخت اسباب بازی، رعایت بهداشت و ایمنی، همخوانی با فرهنگ جامعه، نزدیک بودن اسباب بازی با واقعیت زندگی کودک و اثرگذاری اسباب بازی بر رشد فکری و آفرینندگی و سازندگی که باید به همه آنها توجه نمود. جدول ۱ ارتباط بین ویژگی های همه جانبه رشد کودک و اسباب بازی هایش را نشان می دهد.

جدول ۱- وسایل بازی با توجه به سن و ارزش بازی با آنها

سن	حسی و حرکتی	تقلیدی و اجتماعی	تجسمی و فکری
۱۸ ماهگی تا تولد	جغجغه، زنگوله، دایره‌های زنگی حلقه‌های پلاستیکی اسباب بازی‌های فشاری صدادار اشیای شناور برای آب جاری وسایل کشیدنی و هل‌دانی رورونک، توپ پارچه‌ای	عروسک پارچه‌ای جانوران پلاستیکی یا پارچه‌ای تلفن کوچک وسایل نقلیه برای حمل بار	مکعب‌های سوراخ دار انواع تصویرهای تقسیم شده به چند قطعه برای بازسازی تصویر (پازل) با ۲ تا ۳ قطعه کتاب پارچه‌ای یا مقوایی
۱۸ ماهگی تا ۳ سالگی	ماسه، سطل، بیلچه و الک پیچ و مهره پلاستیکی چکش و میخ پلاستیکی سه چرخه توپ‌های بزرگ و کوچک وسایل کششی و هل‌دانی	عروسک‌های قابل شست و شو عروسک‌های پارچه‌ای حمام و وسایل شستن عروسک جانوران پلاستیکی وسایل خانه عروسکی وسایل نقلیه چوبی	انواع تصویرهای تقسیم شده به چند قطعه برای بازسازی تصویر (پازل) ۳ تا ۵ قطعه مکعب‌های درشت چوبی و پلاستیکی برای ساختمان‌سازی وسایل نقاشی کتاب تصویری با ورق‌های ضخیم
۳ تا ۵ سالگی	الاکلنگ سرسره تاب زردبان‌های فلزی وسایل کششی و هل‌دانی وسایل باغبانی ساده توپ در اندازه‌های مختلف وسایل ساده خیاطی سه چرخه	عروسک با همه لوازم (تخت‌خواب، خانه، ظرف و مانند آنها) جانوران گوناگون پلاستیکی و پارچه‌ای وسایل نقلیه گوناگون (تراکتور، ماشین آتش‌نشانی و مانند آنها) انواع لباس‌های تقلیدی (لباس پرستار، پزشک، پلیس و مانند آنها)	انواع تصویرهای تقسیم شده به چند قطعه برای بازسازی تصویر (پازل) ۹ تا ۱۵ قطعه وسایل نقاشی و خمیرسازی دومینو مکعب‌های ساختمانی در اندازه‌های بزرگ و متوسط کتاب تصویری
۵ تا ۸ سالگی	طناب توپ وسایل خیاطی وسایل پیچ و مهره دوچرخه کوچک	وسایل اندازه‌گیری (ساعت، متر، خط‌کش و مانند آن) عروسک و همه لوازم مربوط به آن انواع وسایل نقلیه و لوازم مربوط به آن وسایل نمایش عروسکی	وسایل نقاشی انواع تصویرهای تقسیم شده به چند قطعه برای بازسازی تصویر (پازل) با ۲۰ قطعه و بیشتر مکعب‌های ساختمانی در اندازه‌های کوچک بازی‌های چند نفره شمارشی، کارت‌های مصور بازی (مجموعه گل، هواپیما و مانند آنها)

اهمیت فعالیت‌های ورزشی برای کودکان

ورزش یکی از مهم‌ترین بخش‌های زندگی و یکی از روش‌های حفظ سلامتی در تمام سنین به شمار می‌رود. بیشتر افرادی که از دوران کودکی به فعالیت و ورزش عادت می‌کنند، در سنین بزرگسالی نیز، علی‌رغم مشغله و نوع کار خود، زمانی را به ورزش اختصاص خواهند داد. ورزش‌های همراه با بازی، بهترین روش برای تبدیل کردن تمرین‌های بدنی به کاری مفرح است.

تأثیر ورزش بر کودکان:

- آمادگی جسمانی را افزایش می‌دهد.
- کسب مهارت و موفقیت و اعتماد به نفس شخص را افزایش می‌دهد.
- به کودکان می‌آموزد که چگونه محرک‌های آنی را در خود کنترل کنند. این توانایی نه تنها در ورزش بلکه در مناسبات اجتماعی نیز مفید خواهد بود.
- به یافتن دوستان تازه کمک می‌کند.
- در کشف علایق و شیوه صحیح زندگی به کودک کمک می‌کند.
- به کودک می‌آموزد که قوانین را رعایت کرده و منصفانه عمل کند.
- کنار آمدن با پیروزی و شکست را به او می‌آموزد.

شکل ۶- بازی و ورزش

کارشناسان ورزش و روان‌شناسی کودک توصیه می‌کنند که کودکان تا قبل از رسیدن به سن ۸ تا ۱۰ سالگی نباید در ورزش‌های رقابتی که در آن امتیاز محاسبه می‌شود، شرکت کنند. زیرا اگر کودکان قبل از رسیدن به سنی که از نظر احساسی و فیزیکی آماده شده باشند به ورزش‌های رقابتی بپردازند، احتمال اینکه فشار روانی دوران تمرین و زمان مسابقه و همچنین یأس ناشی از باخت تأثیرات ناگواری بر آنان بگذارد بسیار زیاد است و می‌تواند به کنار گذاشتن دائمی ورزش منتهی شود (شکل ۶).

مهم‌ترین هدف ورزش کودکان، کمک به تکامل جسمی و روانی آنان است. بی‌توجهی به مهم‌ترین انگیزه کودکان برای ورزش یعنی لذت و سرگرمی، آثار منفی مانند افزایش فشار روانی و کناره‌گیری آنها از ورزش را به همراه دارد.

در گروه‌های کلاسی، در مورد نکات مهمی که مربیان در بازی و ورزش کودکان باید بدانند را از منابع علمی جست‌وجو کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

نکته

فعالیت ۱۰

انواع فعالیت‌های ورزشی کودکان

این فعالیت‌ها به دو نوع تقسیم می‌شوند:

- ۱- آرام و کم‌تحرك مانند اتل متل توتوله، تاب تاب خمیر، جم جمک
  - ۲- پرتحرک مانند دستش ده، توپ بازی، گرگم به هوا
- در زیر به دو نوع بازی از این فعالیت‌ها اشاره می‌شود.

بازی آرام و کم‌تحرك

۱ نوع بازی: آرام و کم‌تحرك

۲ نام بازی: تاب تاب خمیر

۳ تعداد بازیکنان: حداقل ۳ و حداکثر ۶ نفر و یک مربی

۴ سن بازیکنان: ۳ تا ۵ سال

۵ وسایل بازی: ندارد

۶ محل بازی: فضای بسته مثل اتاق بازی و فضای باز مانند حیاط مهدکودک

۷ هدف بازی: شادی و نشاط، رشد مهارت‌های جسمانی - حرکتی، رشد اجتماعی، هوشیاری و دقت

۸ شرح بازی: مربی یکی از کودکان را به پشت، روی زمین می‌خواباند و به او می‌گوید که چشم‌هایش را ببندد. بعد دست یکی از کودکان را بالا می‌آورد و درحالی که آرام به پشت او می‌زند این شعر را می‌خواند.

تاب تاب خمیر شیشه پر پنیر دست کی بالا؟

در این موقع کسی که به پشت خوابیده باید اسم آن کودک را حدس بزند. اگر حدس او درست باشد، برنده است و بلند می‌شود و یکی دیگر به پشت می‌خوابد. اما اگر اشتباه بگوید خود او باید دوباره بخوابد و بازی به همین صورت ادامه می‌یابد. این بازی را می‌توان تا زمانی که کودکان خسته نشده‌اند، ادامه داد.

بازی پرتحرک

۱ نوع بازی: پرتحرک

۲ نام بازی: دستش ده

۳ تعداد بازیکنان: دو دسته ۱۰ نفری و یک مربی

۴ سن بازیکنان: ۳ تا ۵ سال

۵ وسایل بازی: توپ

۶ محل بازی: فضای بسته مثل اتاق بازی و فضای باز مانند حیاط مهدکودک

۷ هدف بازی: شادی و نشاط، تقویت عضلات دست و پا، گسترش حس تعاون و حرکت، دقت و سرعت عمل

۸ شرح بازی: ابتدا بازیکنان به دو گروه مساوی تقسیم می‌شوند. بعد قرعه‌کشی می‌کنند تا مشخص شود توپ متعلق به کدام دسته است. هر دو گروه وارد زمین بازی می‌شوند. سپس گروهی که صاحب توپ است به محوطه بازی می‌روند و توپ را به همدیگر پاس می‌دهند به طوری که به دست اعضای گروه مقابل نیفتد. تا وقتی که یکی از بازیکنان حواسش پرت شود و توپ را ندانسته به یکی از اعضای گروه مقابل

دهد. گاهی نیز افراد گروه دوم توپ را هنگام پاس دادن آنها به یکدیگر در هوا می‌گیرند. در نتیجه این گروه بازی را به گروه دوم واگذار می‌کند و توپ به گروه دوم می‌رسد آنها نیز بازی را به سبک گروه اول ادامه می‌دهند. ممکن است بارها و بارها توپ بین دو گروه رد و بدل شود.

در گروه‌های کلاسی، برای هر کدام از انواع فعالیت‌های ورزشی کودکان، یک فعالیت طراحی کنید و در کلاس ارائه دهید.

فعالیت ۸

فعالیت‌های هنری

هنر از نظر کودکان با آنچه بزرگسالان می‌پندارند تفاوت دارد. تعریف هنر هرچه باشد، از نظر کودک وسیله‌ای جهت بیان احساسات و افکار به طرز ناخودآگاه است. هیچ دو کودکی از نظر احساسی و فکری به یکدیگر شبیه نیستند. در واقع کودک امروز با کودک دیروز تفاوت زیادی دارد. به همین دلیل نقاشی‌های آنان نیز متفاوت است.

کودک محیط اطراف خود را آن گونه که می‌بیند ترسیم نمی‌کند، بلکه ترسیم‌های وی مبتنی بر برداشت او از پدیده‌های خارجی است و با رشد کودک و تغییر نگرش‌ها و تفکر وی ترسیم‌هایش نیز تغییر می‌یابد.

ضرورت استفاده از هنر برای آموزش

هنر به منزله روشی برای آموزش است که به بیان افکار، احساسات، نیازها، خصوصیت‌های اخلاقی، حرکات‌های بدنی، آفرینندگی و خلاقیت کودک (رشد همه جانبه) کمک می‌کند. در جریان فعالیت‌های هنری از سوی کودکان باید توجه داشت که فعالیت‌های هنری مانند نقاشی، کاردستی، شعر و سرود و... یک وسیله آموزشی و سرگرمی برای کودکان است و اصل (لذت و آزادی) از اصول بسیار مهم و اساسی این فعالیت‌هاست. در اثر آزادی و لذت ناشی از پرداختن به هنر است که احساسات مثبت در کودکان بیدار و استعداد‌های نهفته آنان به کار گرفته می‌شود.

در مورد اثر هنر بر رشد همه جانبه کودکان از منابع علمی جست‌وجو کنید و نتیجه را به صورت کارت آموزشی در کلاس ارائه دهید.

فعالیت ۱۲

مواردی که والدین باید برای توسعه فعالیت‌های هنری کودکان رعایت کنند:

- فراهم آوردن وسایل و موقعیت‌های مناسب تا کودک از ۱ سالگی، که میل به علامت‌گذاری دارد، برایش کسب تجربه امکان‌پذیر شود.
- نقاشی کودکان را مشاهده کنند اما برای کودکان فراهم آورند.
- نقاشی او را تصحیح نکنند و از او در مورد اینکه در

نقاشی ها و خط خطی کردن ها چه کشیده اند، سؤال نکنند.

■ نقاشی کودکان خود را نام گذاری نکنند.

■ فعالیت های هنری او را با ذکر تاریخ در پوشه ای قرار دهند.

■ به کودک فرصت دهند تا آنان (والدین) را در هنگام نقاشی و درست کردن کار دستی مشاهده کند.

■ کودک را برای دیدن نمایشگاه های هنری همراهی کنند.

■ به رعایت نکات ایمنی و بهداشتی در فعالیت های

کودکان مانند استفاده از پیش بند در انجام فعالیت های هنری، قیچی های نوک گرد، رنگ و خمیربازی غیرشیمیایی و بهداشتی توجه کنند.

نکاتی که مربیان باید رعایت نمایند:

■ فضای مناسبی برای فعالیت های هنری در نظر گرفته شود تا کودکان به راحتی و آزادانه بتوانند فعالیت خود را انجام دهند.

■ برای انجام فعالیت های هنری، مواردی مانند نور، صدا، وسیع بودن فضا، چیدمان کلاس، وسایل مورد نیاز فعالیت های هنری و دست شویی برای شستن دست ها که بعد از فعالیت هنری لازم است را فراهم نمایند.

■ به تفاوت های فردی و خستگی کودکان در انجام فعالیت های هنری توجه نمایند.

مراحل رشد هنری کودکان

فعالیت های هنری کودکان، مانند سایر فعالیت های آنان، از نظر جسمی، ذهنی، روانی و اجتماعی تابع رشد کلی آنها است و به تدریج و در سنین مختلف شکل می گیرد. در این میان نقاشی از اهمیت بیشتری برخوردار است و پژوهشگران برای آن مراحل در نظر گرفته اند این مراحل در جدول ۲ نشان داده می شود.

جدول ۲- مراحل رشد هنری کودکان

شرح	مرحله
کودکان، از حدود ۱ سالگی بر روی سطوح، با هر وسیله ای که در دستشان باشد، اثرگذاری می نمایند.	حرکات عضلانی و اثرگذاری
این مرحله حدود ۲ سالگی شروع می شود و تا ۴ سالگی ادامه دارد. خط خطی آنها، ابتدا نامنظم است اما به تدریج خطوط بهتر کنترل می شود و نظم مشخصی پیدا می کنند.	مرحله خط خطی
این مرحله از ۳ سالگی شروع می شود و کم کم از میان خط خطی های کودکان اشکالی پدیدار می شود که شباهت کمی با اشیای واقعی دارند و تنها خود کودک باید توضیح دهد که چه کشیده است.	مرحله طرح ریزی
در این مرحله، کودکان تصاویر مشخصی می کشند که با واقعیت شباهت دارد و حتی اگر نقاشی را تعریف نکنند تصاویر برای ما قابل تشخیص است. اما این شباهت کامل و منطبق با واقعیت نیست.	شکل سازی یا تصویرگری

انواع فعالیت‌های هنری

فعالیت‌های هنری شامل موارد زیر است:

- ۱- فعالیت‌های ترسیمی (نقاشی، چاپ)
- ۲- فعالیت‌های کاردستی (کولاژ، دورریختنی، کار با خمیر، ماسک و شکل‌سازی)
- ۳- فعالیت‌های نمایشی (عروسک‌های نمایشی)

۱- ترسیمی

الف) نقاشی

نقاشی آزاد: کودک با توجه به موضوعی ملموس که برداشت از محیط زندگی‌اش و یا واحد کار است با تجربه شخصی خود اقدام به کشیدن نقاشی می‌کند. موضوعات باید برای کودک شناخته شده باشد. مثل خانواده، من، درخت‌ها، حیواناتی که دوست دارم. گاهی نیز نقاشی آنها با موضوعی مشخص آغاز می‌شود. کودکان تا ۳ سالگی می‌توانند این فعالیت‌های هنری را انجام دهند.

در گروه‌های کلاسی، طی بازدید از یک مهدکودک، نمونه‌هایی از نقاشی‌های علامت‌گذاری‌شده، خط‌خطی و طرح‌ریزی کودکان را، مشاهده کنید و گزارش آن را در کلاس ارائه دهید.

فعالیت ۱۳

انواع نقاشی‌های کودکان

۱ نقاشی با انگشت: کودک با آغشته کردن انگشت یا دست خود به رنگ، نقاشی‌های جالبی را روی کاغذ می‌کشد^۱ (شکل ۷).

شکل ۷- نقاشی با انگشت

۲ نقاشی با لکه: رنگ‌های مختلفی روی کاغذ می‌ریزیم. از کودک می‌خواهیم تا کاغذی روی رنگ‌ها بگذارد و آن را با دست فشار دهد یا کاغذ را تا کند. حالا کاغذها را بردارید. شکل‌های جالبی روی کاغذ دومی نیز افتاده است (شکل ۸).

۱- از کودکان بخواهید نقاشی خود را تعریف کنند.

فصل سوم: کاربرد بازی، اسباب بازی، فعالیت های هنری ...

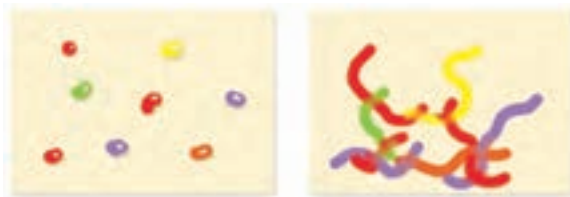
شکل ۸- نقاشی با لکه

۳ نقاشی با فوتک: چند قطره رنگ روی کاغذ می ریزیم تا کودک به وسیله فوتک (نی نوشابه، خودکار توخالی، قلم نی و...) روی آنها فوت کند (شکل ۹).

شکل ۹- نقاشی با فوتک

۴ نقاشی حرکتی: روی کاغذ، چند قطره از رنگ های مختلف می ریزیم. حال کاغذ را با دست به اطراف حرکت می دهیم. شکل های جالبی روی آن ظاهر می شود (شکل ۱۰).

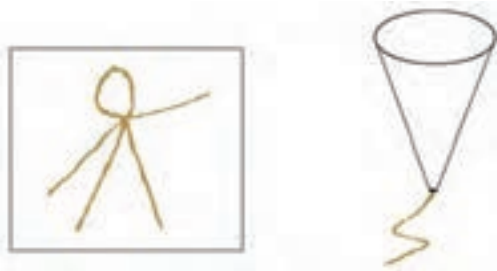
شکل ۱۰- نقاشی حرکتی

۵ نقاشی با مرکب سیاه: با استفاده از مرکب و قلم مو شکل هایی روی کاغذ می توان کشید (شکل ۱۱).

شکل ۱۱- نقاشی با مرکب سیاه

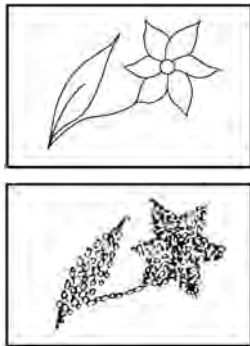
شکل ۱۲- نقاشی با شن

۶ نقاشی با شن: روی یک ورق کاغذ را چسب بزنید. با کاغذ دیگر، قیفی بسازید و در داخلش شن بریزید و با پاشیدن شن بر روی چسب، شکل‌های جالبی می‌توانید بکشید (شکل ۱۲).

شکل ۱۳- نقاشی با قطره چکان

۷ نقاشی با قطره چکان: بر روی یک کاغذ و با استفاده از قطره چکان رنگ و یک میز شنی، شکل‌های جالبی را می‌توانید خلق کنید (شکل ۱۳).

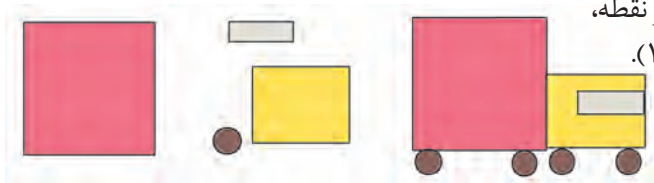
شکل ۱۴- نقاشی با گلوله‌های کاغذی

۸ نقاشی با گلوله‌های کاغذی: دستمال کاغذی را به تکه‌های کوچک ریز کنید و با دست به شکل گلوله‌های ریز در آورید. یک نقاشی روی کاغذ بکشید و گلوله‌ها را با چسب داخل نقاشی بچسبانید. سپس با رنگ و قلم مو، روی گلوله‌های دستمال را رنگ کنید (شکل ۱۴).

شکل ۱۵- نقاشی با حباب

۹ نقاشی با حباب: در داخل یک کاسه رنگ، آب و کمی مایع ظرفشویی بریزید و هم بزنید تا حباب‌ها ظاهر شوند. حالا کاغذ را روی حباب‌ها بگذارید و بردارید. شکل‌های حباب رنگی روی کاغذ دیده می‌شود. برای خشک شدن، آنها را از طناب آویزان کنید (شکل ۱۵).

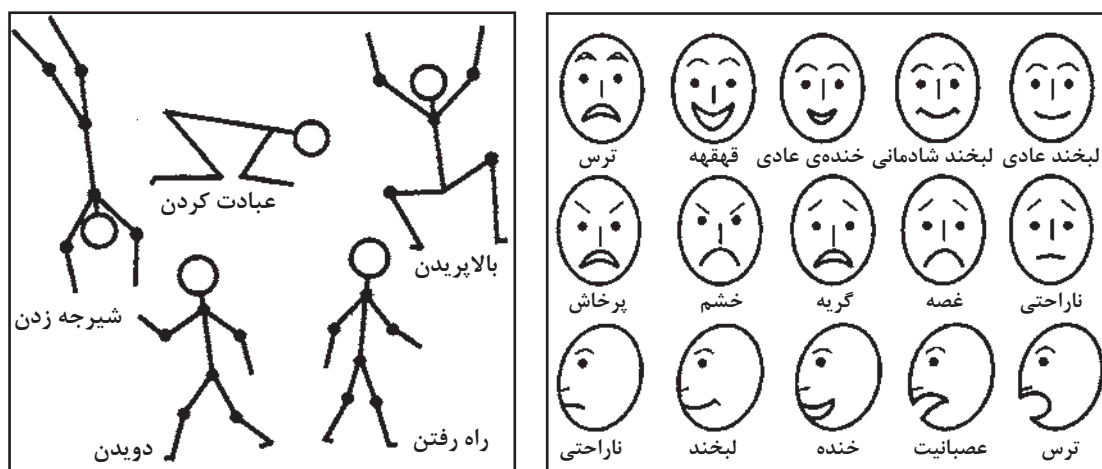

شکل ۱۶- نقاشی با خط و نقطه

۱۰ نقاشی با خط و نقطه: با ترکیب دو عنصر خط و نقطه، کودک با یک روش نقاشی آشنا می‌شود (شکل ۱۶).

در نقاشی کودکان به موارد زیر باید توجه کنید:

- مربیان و معلمان در موارد متعددی می توانند از طراحی و نقاشی های ساده، از خط و نقطه استفاده کنند.
- **آدمک ها:** (که گاهی به آنها آدمک های چوب کبریتی می گویند) تصاویری از انسان هستند که با حداقل خطوط کشیده می شوند و می توانند حالت کلی بدن انسان را، تقریباً در هر حالتی، نشان دهند.
- **صورتک ها:** صورت را هم، مثل بدن آدمک ها، که به اجزای اصلی، دو تا چشم، دو تا ابرو، یک دماغ و یک دهان محدود می شوند، را نشان دهند و تمام حالات را با خطوط ساده روی آنها ایجاد کنند. طوری که لبخند بزنند، عصبانی بشوند، بترسند، فریاد بزنند، از ته دل بخندند، گریه کنند،... و خلاصه تمام حالت هایی را که کودکان به خوبی می شناسند، با استفاده از همین صورتک ها طراحی می شود (شکل ۱۷).

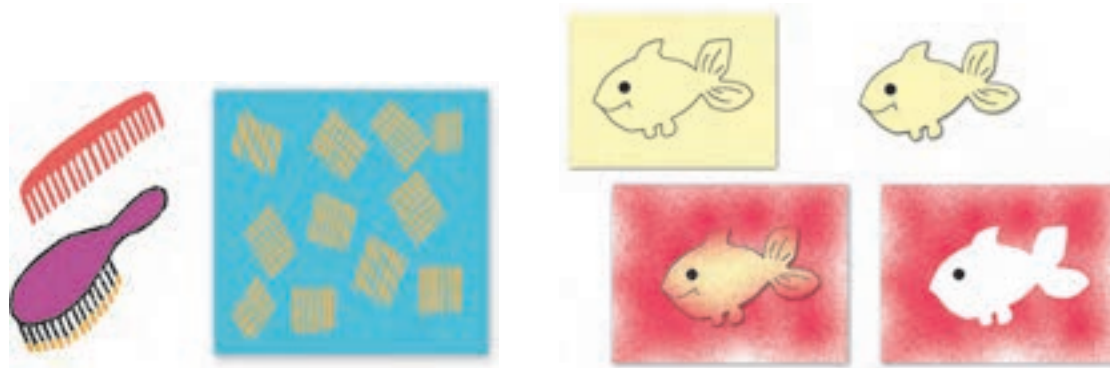
شکل ۱۷- نقاشی با خط و نقطه

- **نقاشی گروهی:** کودکان با همکاری هم برای خلق یک نقاشی کمک می کنند. هدف مهم این کار، کمک متقابل، بحث دسته جمعی، مطرح شدن در گروه و پرورش خلاقیت است (شکل ۱۸).

شکل ۱۸- نقاشی دیواری گروهی

۱۲ نقاشی با شانه و برس پلاستیکی (افشانگری): شکل دلخواهی را از مقوا فیچی کنید و روی کاغذ قرار دهید. سپس مسواک را به رنگ آغشته کنید و با دست یا روی تور سیمی ای که بالای تصویر نگه داشته‌اید بکشید. حال شکل مقوایی را بردارید. همچنین برای نقاشی با شانه، دندانهای شانه را در داخل رنگ قرمز قرار دهید. بعد شانه را روی کاغذ بکشید (شکل‌های ۱۹ و ۲۰).

شکل ۲۰ - نقاشی با شانه

شکل ۱۹ - افشانگری

فعالیت ۱۴

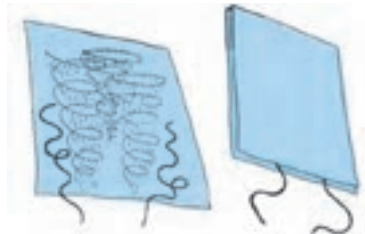

فعالیت‌های زیر را انجام دهید:

- ۱ با استفاده از انواع شکل‌ها و نقاشی‌های ساده یک پیام آموزش را طراحی کنید.
- ۲ مجموعه‌ای از انواع نقاشی را تمرین کنید و در کلاس ارائه دهید.

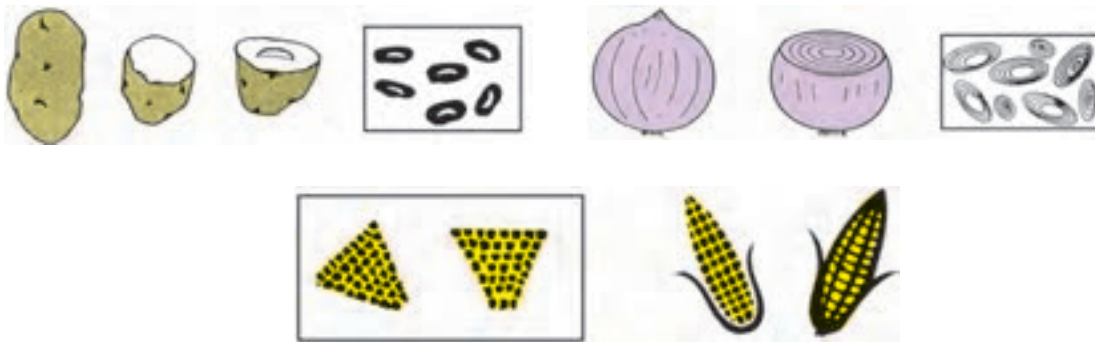
ب) چاپ

۱ چاپ با استفاده از نخ و پر: برای اجرای این کار انواع نخ‌ها، طناب‌ها، رشته‌ها و پر را به رنگ آغشته کنید و لای دو برگ کاغذ بگذارید و با دست روی کاغذ فشار دهید. با این روش می‌توانید به یک چاپ قرینه دست پیدا کنید و کودکان را به راحتی متوجه دو شکل قرینه و اجزای متناظر نمایید (شکل ۲۱).

شکل ۲۱ - چاپ با نخ و پر

۲ چاپ با استفاده از سبزیجات (سیب‌زمینی، هویج و...): برای چاپ با سیب‌زمینی، هویج، ابتدا باید نقش ساده‌ای را روی آن ایجاد کرد. از بلال، کلم و... نیز می‌توان به خاطر شکل سطح مقطع آنها، برای چاپ استفاده نمود (شکل ۲۲).

شکل ۲۲- چاپ با سبزیجات

۳ چاپ با استفاده از قالب (شابلن) : برای این کار، می توان از قالب هایی که در اطراف خود دارید و یا وسایلی که دارای سوراخی به شکل خاص هستند و یا از قالب هایی که شکل های ساده ای چون اشکال هندسی و چیزهای دیگر در آنها ایجاد کرده اید، استفاده کنید. پس از تهیه قالب، آن را روی یک کاغذ ضخیم یا مقوا بچسبانید تا ثابت بماند. برای پاشیدن رنگ و رنگ آمیزی نمودن، می توان از ابزاری چون مسواک آغشته به رنگ، اسفنج آغشته به رنگ، پودر رنگ یا مداد رنگی استفاده نمود (شکل ۲۳).

شکل ۲۳- چاپ با شابلن

۴ چاپ با استفاده از قوطی کبریت: ابتدا، رویه قوطی کبریت را به رنگ آغشته کنید. سپس آن را به روی کاغذ فشار دهید. به جای قوطی کبریت می توانید از شکل های مقوایی بریده شده نیز استفاده کنید (شکل ۲۴).

شکل ۲۴- چاپ با قوطی کبریت

۵ چاپ با استفاده از غلتک: قوطی خالی کنسرو را از دو طرف سوراخ کنید و با یک وسیله نوک تیز یا میخ، شکل‌های مختلفی بر روی آن بکشید. حال غلتک را به داخل رنگ بزنید و روی کاغذ حرکت دهید (شکل ۲۵).

شکل ۲۵- چاپ با غلتک

۶ چاپ با استفاده از برگ: قسمت پشت برگ‌ها را که برجسته هستند، به رنگ آغشته کنید و روی کاغذ فشار دهید (شکل ۲۶).

شکل ۲۶- چاپ با برگ

۷ چاپ با استفاده از پوست درخت: پوست درخت‌های مختلف را پس از جمع‌آوری و آغشته نمودن با رنگ، روی کاغذ چاپ کنید. این کار را با اشیای دیگری مثل پارچه توری، کاغذ مچاله شده، مهرهای مختلف، پاشنه کفش، دست و پا می‌توان انجام داد (شکل ۲۷).

شکل ۲۷- چاپ با پوست درخت

انواع فعالیت چاپ را انجام دهید و در کلاس ارائه نمایید.

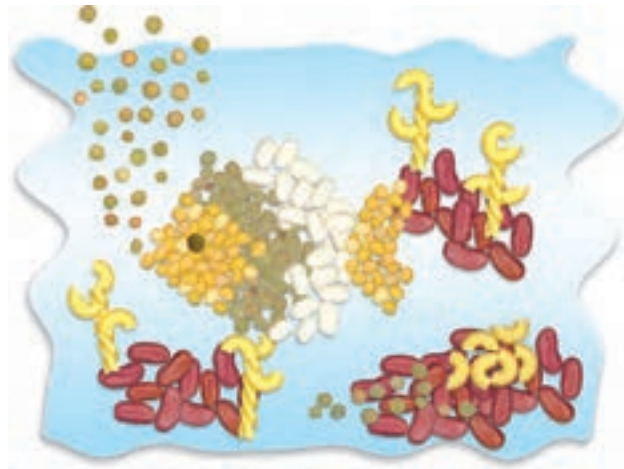
۲- کاردستی

الف) کولاژ

کولاژ (کلاژ)، که کلمه‌ای فرانسوی است (به معنی بریدن و چسباندن)، یک هنر تجریدی (آبستره) است که در آن به جای رنگ کردن از چسب کاری استفاده می‌شود. در این کار، از چسباندن هر نوع ماده‌ای که قابل چسباندن باشد می‌توان استفاده نمود. مانند انواع کاغذ، انواع پارچه، حبوبات، مواد خوراکی و دور ریختنی (شکل های ۲۸ و ۲۹).

شکل ۲۹- کولاژ پارچه

شکل ۲۸- کولاژ حبوبات

ب) کار با خمیر

کودکان کار با خمیر را دوست دارند و نسبت به ابداع، ساختنی و قالب گیری اشیاء علاقه نشان می‌دهند. کودک دوست دارد با خمیر بازی کند و آن را به صورت‌های مختلفی درآورد (شکل ۳۰).

شکل ۳۰- کار با خمیر

طرز تهیه خمیر بازی

مواد لازم برای تهیه خمیر بازی خانگی:

۲/۵ فنجان آرد

۱ فنجان نمک

۱ فنجان آب

۱ قاشق غذاخوری روغن مایع خوراکی

نصف قاشق چایخوری پودر رنگ خوراکی

روش تهیه خمیر: برای تهیه این خمیر، ابتدا مواد خشک یعنی آرد و نمک را با هم مخلوط کنید و در قابلمه نچسبی بریزید. بعد هم روغن و آب و مقداری رنگ را اضافه کنید. بعد از اینکه مواد مخلوط شدند، روی حرارت متوسط قرار دهید و شروع به هم زدن کنید. رنگ را در ابتدا کم اضافه کنید و کم کم مقدارش رو زیاد کنید تا به رنگ دلخواهتان برسید. وقتی مواد کم کم بسته شد و به شکل یک توپ خمیری در گوشه قابلمه جمع شد. خمیر رو داخل ظرفی بگذارید تا کمی خنک شود. بعد هم حدود ۵ دقیقه خمیر رو کاملاً ورز بدهید (شکل ۳۱).

ج) کار با دور ریختنی‌ها

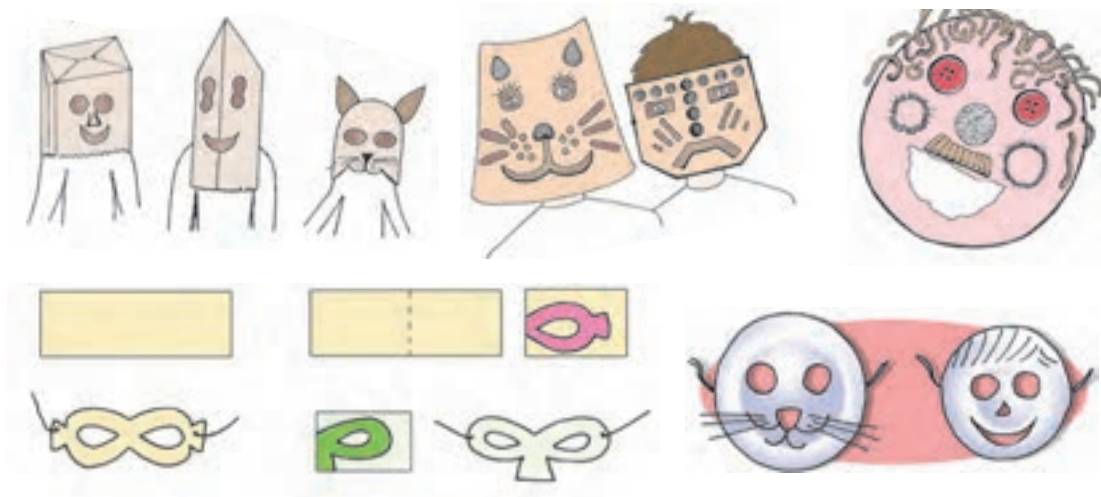
جمع‌آوری اشیاء و مواد دور ریختنی، یکی از سرگرمی‌های مورد علاقه کودکان است. دختران بیش‌تر از پسران به این کار علاقه نشان می‌دهند. وقتی کودکان وسایل را جمع‌آوری می‌کنند باید، با دادن اطلاعات و امکانات کم، این مواد و وسایل را به وسایل بازی و سرگرمی تبدیل کنند. وسایلی که می‌تواند به دست خود آنها تهیه شود و خلاقیت آنان را شکوفا کند. موادی از قبیل سنگ، سنگ‌ریزه، پر، صدف، گوش‌ماهی، هسته میوه‌ها، پوست آجیل، برگ درختان، گل‌ها، حبوبات چرب (پسته - گردو)، شانه تخم‌مرغ خالی، قوطی‌های خالی، جعبه‌های شیرینی، کفش، لوله‌های خالی استوانه‌ای مقوایی، قرقره‌های خالی، در نوشابه و شیشه شیر، چوب بستنی و... البته کودکان ضمن جمع‌آوری مواد گوناگون و شناخت آنها، تخیل و تصور خود را هرچه بیشتر در این مسیر به کار خواهند گرفت (شکل ۳۲).

شکل ۳۲- کار با دور ریختنی‌ها

د) ماسک ها و شکل سازی

یکی از هیجان انگیزترین بازی ها، بازی های تقلیدی و تخیلی است. برای این منظور استفاده از ماسک ها بسیار مناسب به نظر می رسد. کودکان از این نوع بازی ها لذت می برند و اجرای این فعالیت ها، قوه تخیل آنها را تحریک و تقویت می کند. ماسک هایی که توسط کودکان می تواند تهیه شود معمولاً از جنس کاغذ و مقوا و یا ترکیبی از آنها است (شکل ۳۳).

شکل ۳۳- ماسک ها و شکل سازی

انواع کاردستی ها را انجام دهید و در کلاس ارائه نمایید.

فعالیت ۱۶

۳- عروسک های نمایشی

فعالیت های نمایشی، یکی از مؤثرترین امکانات آموزشی و تربیتی برای کودکان است و دارای ارزش های فراوانی است. بازی های نمایشی، ابزار و عامل تکامل کودک و پرورش ادراک، حافظه و تخیلات او می شود و نیروی عضلانی کودک را تقویت می کند. استفاده از مهارت های حرکتی در فعالیت های نمایشی، باعث نشاط و شادمانی کودک می گردد. اجرای نمایش های عروسکی برای کودکان، فرصتی است تا آنچه را که روزانه برایشان اتفاق افتاده و آنان را تحت تأثیر قرار داده است، ابراز نمایند و در نتیجه از فشارهای روزانه خود بکاهند.

انواع عروسک‌های نمایشی:

- ۱- انگشتی
- ۲- دستکشی
- ۳- میله‌ای
- ۴- متحرک با نخ

۱ عروسک‌های انگشتی: با استفاده از مقوا، قوطی کبریت، تخم‌مرغ شکسته، بطری خالی، قاشق و دورریختنی‌ها می‌توانید عروسک‌های جالبی بسازید. از این عروسک‌ها می‌توانید در نمایش، کتابخوانی و قصه‌گویی استفاده کنید. سپس مربی با یک یا دو انگشت آنها را هدایت کند. (شکل ۳۴).

شکل ۳۴- عروسک‌های انگشتی

۲ عروسک‌های دستکشی: عروسک‌هایی هستند که با استفاده از پاکت، جوراب و غیره آنها را به صورت نمادی از یک شخصیت درمی‌آوریم سپس با فروکردن تمام دست درون جوراب و درگیر کردن سه انگشت شست، اشاره و وسطی، عروسک را هدایت کنید (شکل ۳۵).

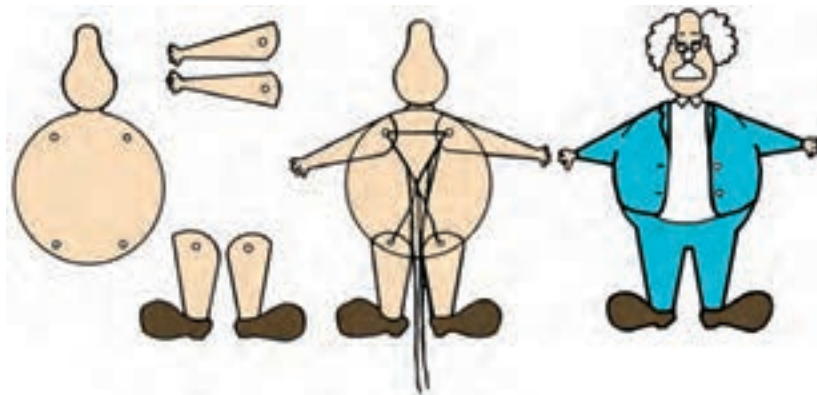
شکل ۳۵- عروسک‌های دستکشی

۳ عروسک های میله ای: با استفاده از ماسک ها صورت های مختلف حیوانات را بسازید و در بالای آن تکه چوبی بچسبانید و برای آنها از کاغذ یا پارچه لباس تهیه کنید.

شکل ۳۶- عروسک های میله ای

۴ عروسک متحرک: از یک تکه مقوا، قطعات سر و تنه، دو پا و دو تا دست ببرید. قسمت بالای دست ها و پاها را با سوراخ کن سوراخ کنید که از بالا یک سانتی متر فاصله داشته باشد. چهار قسمت تنه (شانه ها و ران ها) را نیز با سوراخ کن، سوراخ و به وسیله دکمه فشاری یا گیره دو شاخ کاغذ به هم متصل کنید. حالا دست ها و پاها را با نخ، یکی یکی وصل کنید. سپس از وسط نخ، دست ها و پاها را محکم به هم ببندید. حالا نخ اضافی را بکشید، عروسک حرکت خواهد کرد (شکل ۳۷).

شکل ۳۷

انواع عروسک های نمایش را درست کنید و در کلاس ارائه دهید.

فعالیت ۱۷

از فعالیت های هنری انجام شده، نمایشگاهی در کلاس برگزار کنید.

فعالیت ۱۸

موضوع فعالیت: انواع رنگ

هدف: آشنایی با انواع رنگ

نوع فعالیت: آموزش هنر

تأکید بر رشد: همه جانبه کودک

محل اجرا: فضای باز و بسته

تعداد کودکان: ۱۵ تا ۲۰ نفر

زمان: یک هفته

سن: ۴ ساله

مواد لازم: پودر رنگ، مداد رنگی، پارچه‌های رنگی، میوه‌های رنگی، کارت‌های شناخت رنگ و وسایل نقاشی: قلم مو، کاغذ و ...

زمینه‌سازی قبل از اجرا: وسایل مورد نیاز را قبل از اجرا آماده کنید و آنها را در فضای مناسب فعالیت‌های هنری قرار دهید.

روش کار مربی: ابتدا از کودکان بخواهید در مورد رنگ‌ها هر چه می‌دانند بیان کنند (انواع رنگ‌ها را در لباس‌ها و محیط نشان دهد). انواع مدادهای رنگی را در اختیار کودک قرار دهید و نام رنگ هر کدام را تمرین کنید.

میوه‌های رنگی، مانند سیب، پرتقال، انگور و ... را روی میز قرار دهید تا کودکان با رنگ آنها آشنا شوند. از کارت‌هایی که بر روی آنها نقاشی شده است استفاده کنید و از کودکان بخواهید نقاشی را رنگ کنند. پارچه‌های رنگی را در اختیار کودکان قرار دهید و از آنان بخواهید هر کدام از پارچه‌های رنگی را ببرند و بر روی مقوا بچسبانند و رنگ آنها را بیان کنند.

سپس از پودر رنگ برای درست کردن انواع رنگ و ترکیب آنها استفاده کنید و از کودکان بخواهید با لمس، دستکاری و مشاهده، با رنگ‌ها آشنا شوند.

پیامدهای حاصل از آموزش:

مفاهیم: کودک می‌تواند انواع رنگ را بیان کند. با روش درست کردن رنگ آشنا شود.

مهارت: کودک می‌تواند، علاوه بر شناخت رنگ‌ها، آنها را با یکدیگر مقایسه و از آنها انتخاب کند.

ارزشیابی پایانی فصل سوم

- ۱ اهمیت و ضرورت بازی در دوره پیش از دبستان را توسط نمودار نشان دهید.
- ۲ کاربرد بازی در آموزش مفاهیم پیش از دبستان را در قالب یک فعالیت نشان دهید.
- ۳ فهرستی از ارزش های بازی تهیه کنید.
- ۴ برای هر ارزش بازی با توجه به الگوی بازی، یک بازی طراحی کنید.
- ۵ جدول زیر را کامل کنید.

نام بازی	ویژگی بازی	سن کودک	هدف بازی
	برای لذت بردن از حواس استفاده می شود	تولد تا دو سالگی	
با قاعده			سهیم شدن، رعایت نوبت و ...
رمزی		۲-۵ سالگی	

- ۶ یک بازی کم تحرک برای کودکان ۳ تا ۵ ساله طراحی کنید.
- ۷ جدول زیر را در مورد مراحل رشد هنری کامل کنید.

نام مرحله	ویژگی مرحله	سن کودک
		۱ سالگی
خط خطی		
		۳ سالگی به بعد
شکل سازی	تصاویر شباهت با واقعیت دارند	

- ۸ برای هر فعالیت هنری، یک نمونه فعالیت درست کنید.
- ۹ سه عروسک نمایشی (انگشتی، میله ای، متحرک) درست کنید.
- ۱۰ با عروسک های نمایشی یک نمایش با موضوع بهداشت فردی اجرا کنید.

ارزشیابی شایستگی کاربرد بازی، اسباب بازی، فعالیت های هنری و ورزشی در
برنامه های آموزشی پیش از دبستان (فصل ۳)

نمره	استاندارد (شاخص ها، داوری، نمره دهی)	نتایج	استاندارد عملکرد (کیفیت)	تکالیف عملکردی (شایستگی ها)	عنوان فصل ۳
۳	۱- طراحی بازی های آموزشی برای کودکان پیش از دبستان ۲- طراحی فعالیت های هنری برای کودکان پیش از دبستان ۳- ساخت کاردستی برای انجام فعالیت های هنری کودکان ۴- طراحی فعالیت های ورزشی برای کودکان پیش از دبستان	بالاتر از حد انتظار	کاربرد بازی، اسباب بازی، فعالیت های هنری و ورزشی در برنامه های آموزشی پیش از دبستان با استفاده از منابع علمی و آموزشی معتبر، آیین نامه ها، دستورالعمل های وزارت آموزش و پرورش و سازمان بهبودی کشور	کاربرد بازی و اسباب بازی در برنامه های آموزشی پیش از دبستان	کاربرد بازی، اسباب بازی، فعالیت های هنری و ورزشی در برنامه های آموزشی پیش از دبستان
۲	۱- طراحی بازی های آموزشی برای کودکان پیش از دبستان ۲- طراحی فعالیت های هنری برای کودکان پیش از دبستان ۳- طراحی فعالیت های ورزشی برای کودکان پیش از دبستان	در حد انتظار	کاربرد فعالیت های هنری و ورزشی در برنامه های آموزشی پیش از دبستان		
۱	توانایی انجام یک شاخص از شاخص های در حد انتظار	پایین تر از انتظار			
					نمره مستمر از ۵
					نمره شایستگی پودمان از ۳
					نمره پودمان از ۲۰